

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
Национално тело за
акредитацију и обезбеђење квалитета у
високом образовању
Број: 06-00-00006/8/2026-01
Датум: 03. 02. 2025. године
Булевар Михајла Пупина 2
Београд

На основу члана 17. став 1. тачка 6) Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 88/2017, 73/2018, 27/2018 - др. закон, 67/2019, 6/2020 - др. закони, 11/2021 - аутентично тумачење, 67/2021, 67/2021 - др. закон, 76/2023 и 19/2025) и члана 9. став 1. тачка 9) Статута Националног тела за акредитацију и обезбеђење квалитета у високом образовању (у даљем тексту: НАТ), Управни одбор НАТ на предлог директора НАТ, на својој XXI седници одржаној 03. 02. 2026. године, доноси

ЕТИЧКИ КОДЕКС И ПРАВИЛА ПОНАШАЊА ЗАПОСЛЕНИХ У
НАЦИОНАЛНОМ АКРЕДИТАЦИОНОМ ТЕЛУ, ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ ЗА
АКРЕДИТАЦИЈУ И ПРОВЕРУ КВАЛИТЕТА И КОМИСИЈЕ ЗА ОДЛУЧИВАЊЕ
ПО ЖАЛБАМА И РЕЦЕНЗЕНАТА

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Етички кодекс и правила понашања запослених у Националном акредитационом телу, чланова Комисије за акредитацију и проверу квалитета и Комисије за одлучивање по жалбама и рецензента (у даљем тексту: Кодекс), одређују етичност као скуп начела, права и обавеза којима се уређују људски и професионални односи међу запосленима у Националном акредитационом телу, члановима Комисије за акредитацију и проверу квалитета, Комисије за жалбе и рецензентима, којих су ова лица дужна да се придржавају у току обављања послова у вези са акредитацијом и провером квалитета у високом образовању.

Сврха Кодекса је успостављање општих етичких смерница и правила понашања, чији је циљ подизање угледа НАТ, јачање поверења високошколских установа и јавности у објективност и професионалност лица из става 1.

Кодекс је подложен изменама и допунама у складу с развојем деловања НАТ.

II НАЧЕЛА НА КОЈИМА СЕ ЗАСНИВА КОДЕКС

Члан 2.

Једнакост и забрана дискриминације

Дискриминација по основу расе, пола, рода, родног идентитета, националне припадности, језика, вере, старосне доби, физичког изгледа, инвалидитета или било ког другог личног својства је забрањена.

Лица из члана 1. дужна су да се понашају на начин који искључује сваку дискриминацију или селективну примену критеријума и правила према подносиоцима захтева за акредитацију и СПК и да свим подносиоцима захтева за акредитацију и СПК гарантују једнака права и обавезе, без обзира на оснивачку структуру, врсту студијског програма или какво друго својство.

Члан 3.

Професионалност и стручност

Лица из члана 1. дужна су да се у обављању својих послова придржавају позитивних прописа Републике Србије и интерних аката НАТ.

Својим иступима или другим деловањем лица из члана 1. не смеју наносити штету угледу и пословању НАТ.

Искључиви критеријуми вредновања и напредовања су стручност, професионалност, оспособљеност и резултати у обављању послова и задатака везаних за рад НАТ.

Члан 4.

Непристрасност и транспарентност у раду

Поступци акредитације и спољашње провере квалитета морају бити засновани на објективним и јасним критеријумима, а одлучивање непристрасно и транспарентно, у складу са законом.

Сви подносиоци захтева за акредитацију и СПК имају право да буду правовремено обавештени о свим релевантним аспектима акредитације.

Извештаји рецензата о акредитацији установа или студијских програма и СПК морају бити доступни јавности у дигиталној форми и саставни су део репозиторијума акредитација свих студијских програма и установа у Републици Србији.

Члан 5.

Избегавање сукоба интереса

Сукоб интереса је ситуација у којој приватни интерес лица на које се Кодекс примењује или приватни интерес са њим повезаног лица утиче или може да утиче на законито и непристрасно обављање професионалних дужности и радних обавеза од стране наведених лица.

Приватни интерес је било каква корист или погодност за лице на које се овај кодекс односи или са њим повезано лице.

Повезана лица су лица која се са лицем на које се Кодекс односи налазе у посебном односу заснованом на браку или ванбрачној заједници, крвном сродству у правој линији, односно у побочној линији закључно са другим степеном сродства, тазбинском сродству закључно са другим степеном сродства, односу заснованом на усвојењу и односу кумства.

Лица на које се овај кодекс примењује не смеју радњама и активностима које проистичу из обављања њихових професионалних обавеза лица из става 3. овог члана стављати у повлашћен положај у односу на друга лица.

Запослени у НАТ представљају ову институцију уздржавајући се од приватних интереса у свом раду и неетичких релација са рецензентима, представницима високошколских установа, директором, члановима Комисије за акредитацију, члановима Комисије за жалбе и осталим запосленима.

Рецензент који је именован као члан рецензентске комисије у поступцима акредитације и спољашње провере квалитета не може бити лице које се директно или индиректно налази у сукобу интереса.

У случају да се рецензент налази у сукобу интереса, дужан је да о томе без одлагања писаним путем обавести директора, који о томе обавештава Комисију за акредитацију, а која у том случају предлаже другог рецензента.

Сукоб интереса постоји ако:

- 1) члан рецензентске комисије има закључен уговор о раду или други уговор о сарадњи са високошколском установом у време када се та установа акредитује или је имао уговор о раду или други уговор о сарадњи са таквом високошколском установом у последње три године;
- 2) члан рецензентске комисије на било који начин учествује у пројекту који реализује високошколска установа која је поднела захтев за акредитацију;
- 3) члан рецензентске комисије учествује у управљачким, стручним или саветодавним телима високошколске установе која се акредитује или је у њима учествовао у претходне три године;
- 4) члан рецензентске комисије је у својству повезаног лица са руководиоцем односно особама које управљају или су запослене у високошколској установи;
- 5) члан рецензентске комисије студира на високошколској установи чији се захтев обрађује или која је предмет поступка.

Сукоб интереса постоји и у случају када се у ситуацијама наведеним у ставу 8. овог члана налазе и повезана лица из става 3. овог члана.

Уколико се рецензент налази у својству повезаног лица са чланом Комисије за акредитацију, чланом Комисије за жалбе и запосленим у НАТ дужан је да о тој чињеници писаним путем обавести директора, који о томе обавештава Комисију за акредитацију, која процењује да ли таква врста повезаности представља препреку за чланство рецензената у рецензентској комисији.

Уколико се рецензент налази у својству повезаног лица са директором, дужан је да о томе обавести Управни одбор НАТ, који обавештава Комисију за акредитацију, која процењује да ли таква врста повезаности представља препреку за чланство рецензената у рецензентској комисији.

Члан Комисије за акредитацију и Комисије за жалбе не може да учествује у поступку акредитације и спољашње провере квалитета уколико:

- 1) се он односи на високошколску установу са којом има закључен уговор о раду или други уговор о сарадњи, у време када се та установа акредитује или је имао уговор о раду или други уговор о сарадњи са таквом високошколском установом у последње три године;
- 2) на било који начин учествује у пројекту који реализује високошколска установа која је поднела захтев за акредитацију;
- 3) учествује у управљачким, стручним или саветодавним телима високошколске установе која се акредитује или је у њима учествовао у претходне три године;
- 4) је у својству повезаног лица са руководиоцем, односно особама које управљају или су запослене у високошколској установи.

Запослени у НАТ не може да учествује у поступку акредитације и спољашње провере квалитета уколико је:

- 1) за конкретан поступак именован рецензент који је са запосленим у НАТ у својству повезаног лица;
- 2) реч о високошколској установи на којој запослени у НАТ студира;
- 3) на било који начин учествује у пројекту који реализује високошколска установа која је поднела захтев за акредитацију;
- 4) у време када се високошколска установа акредитује, са установом има закључен уговор о раду или други уговор о сарадњи или је имао уговор о раду или други уговор о сарадњи са таквом високошколском установом у последње три године.

Непоштовање одредби у оквиру овог члана сматра се тешком повредом Кодекса.

Члан 6.

Академско понашање

Лица из члана 1. Кодекса су нарочито дужна да:

- 1) поштују пословне стандарде и развијају коректне међусобне професионалне односе;
- 2) буду пристојна, отворена и јасна у међусобној комуникацији и разговорима са представницима високошколских установа;

- 3) у поступцима акредитације и спољашње провере квалитета се придржавају временских оквира дефинисаних законом и интерним актима НАТ;
- 4) поштују прописано радно време, уговорене термине састанка, седница;
- 5) стручно се усавршавају у циљу остваривања општих циљева НАТ.

Члан 7.

Слобода изражавања

Промовише се слобода изражавања у раду лица из члана 1. Кодекса, односно учествовање у расправи и изношење мишљења.

Члан 8.

Уважавање туђег мишљења и промовисање толеранције

Уважавање туђег мишљења, било да је оно изречено кроз учествовање у расправи или изражено у писаном облику, мора бити засновано на узајамном поверењу и уважавању.

Приликом изражавања мишљења, потребно је водити рачуна о добру и интересима свих учесника у систему високог образовања, што подразумева аргументовану расправу, конструктивну критику, толеранцију и одговорно и поштено трагање за оптималним решењима.

Члан 9.

Поштовање људског достојанства

Поштовање достојанства колега и осталих учесника у поступцима који се воде пред НАТ у интересу је напретка академске заједнице и друштва у целини у области високог образовања.

Члан 10.

Лична одговорност

Активности и поступање лица из члана 1. Кодекса морају доприносити остварењу циљева НАТ и почивати на спремности за преузимање личне одговорности за њих.

Члан 11.

Преданост и честитост у раду

Лица из члана 1. Кодекса дужна су да послове и задатке из делокруга НАТ обављају одговорно, честито, ефикасно и према највишим професионалним стандардима.

Члан 12.

Непоткупљивост и осуда свих облика корупције

Обавеза свих на које се Кодекс односи је отклањање сваког покушаја корупције и недозвољеног утицаја.

У том смислу, није дозвољено тражити поклоне, подстицати давање поклона или примати поклоне, за себе или другог, чиме се посредно или непосредно може утицати на објективност и непристрасност приликом одлучивања и испуњавање професионалних обавеза уопште.

Рецензентима, запосленима и другим лицима која представљају НАТ приликом посете високошколској установи у оквиру поступка акредитације и спољашње провере квалитета није дозвољено да одлазе на приватне састанке са представницима високошколске установе изван њеног седишта, односно места где се посета званично одвија.

Свако лице које је у сазнању о покушају притиска на рецензенте, чланове Комисије за акредитацију и проверу квалитета, Жалбене комисије или Управног одбора НАТ дужно је да о томе обавести надлежне органе.

Члан 13.

Поверљивост

Информације, податке и другу документацију до којих дођу приликом обављања послова у вези са акредитацијом и провером квалитета, лица из члана 1. Кодекса дужна су да чувају као пословну тајну.

Члан 14.

Спремност на континуирано учење

Трајно усавршавање у циљу унапређивања нивоа властитог знања и стручности, тиме и квалитета рада НАТ, су право и дужност лица из члана 1. Кодекса.

Члан 15.

Запослени у НАТ у обавези су да доставе директору, а остала лица на која се Кодекс примењује Управном одбору, преко директора, писану и потписану изјаву о томе да ће се у свом раду придржавати одредаба Кодекса и да својим поступцима неће нарушити углед НАТ.

III ПОВРЕДА КОДЕКСА

Члан 16.

Свако поступање противно начелима успостављеним Кодексом представља повреду Кодекса.

Поступање противно начелима из чл. 3 - 6 и чл. 12. и 13. Кодекса представља тежу повреду Кодекса.

Лице које има сазнања о повреди Кодекса дужно је да исту пријави Управном одбору НАТ, који, у зависности од учиниоца повреде, пријаву прослеђује директору НАТ или Етичком комитету (у даљем тексту: Комитет).

Управни одбор НАТ може покренути поступак утврђивања одговорности за повреду Кодекса и на захтев директора, Комисије за акредитацију и проверу квалитета и Комисије за жалбе или по службеној дужности.

Члан 17.

Повреда Кодекса коју учини запослени у НАТ представља тежу повреду радне обавезе, односно радне дисциплине.

О повреди Кодекса учињеној од стране запослених у НАТ одлучује директор, на начин и под условима прописаним Правилником о дисциплинској одговорности запослених у НАТ.

Члан 18.

О повреди Кодекса учињеној од стране директора, чланова Комисије за акредитацију и проверу квалитета, Комисије за жалбе и рецензента одлучује Управни одбор НАТ.

У случају да се утврди да је директор, члан Комисије за акредитацију и проверу квалитета или члан Комисије за жалбе учинио повреду Кодекса, Управни одбор НАТ га може разрешити дужности и покренути поступак за избор новог директора, члана Комисије за акредитацију или Комисије за жалбе.

У случају да се утврди да је рецензент повредио Кодекс, Управни одбор НАТ га може разрешити дужности рецензента.

У случају разрешења рецензента, директор НАТ, на предлог Комисије за акредитацију и проверу квалитета, именује другог рецензента са листе рецензента, у складу са законом.

IV КОМИТЕТ

Члан 19.

Ради утврђивања чињеничног стања и доношења одлуке у поступку у коме одлучује о одговорности за повреду Кодекса, Управни одбор НАТ формира Комитет.

Комитет чине три члана Управног одбора, које именује председник Управног одбора, на период од две године.

Чланови Комитета међусобно бирају председника Комитета.

Истовремено са именовањем чланова Комитета, Управни одбор именује и три њихова заменика из реда преосталих чланова Управног одбора.

Заменик члана поступа у случају постојања односа који представља сукоб интереса између члана Комитета и лица против кога се води поступак због повреде Кодекса.

Сукоб интереса је ситуација у којој приватни интерес лица или приватни интерес са њим повезаног лица утиче или може да утиче на законито и непристрасно обављање дужности.

О сукобу интереса одлучује Управни одбор двотрећинском већином гласова.

Уколико члану Управног одбора који је именован за члана или заменика члана Комитета мандат из законских разлога престане у току трајања чланства у Комитету, председник Управног одбора, најкасније у року од 30 дана, именује новог члана, односно заменика члана Комитета, уместо ових лица.

Комитет одржава седнице према потреби.

У поступку утврђивања повреда одредаба Кодекса, Комитет доноси одлуку већином гласова.

Поступак утврђивања одговорности

Члан 20.

Поступак пред Комитетом покреће се предлогом.

Предлог може поднети свако лице које сматра да је понашањем директора, члана Комисије за акредитацију и проверу квалитета, члана Комисије за жалбе или рецензента извршена повреда Кодекса.

Предлог се упућује Комитету и садржи: име, презиме и адресу лица против кога се подноси предлог, прецизан опис понашања за које се сматра да представља повреду Кодекса, конкретне околности случаја, место, време и начин извршења, доказе којима се поткрепљују наводи из предлога, као и име и презиме предлагача.

Непотписане предлоге Комитет не узима у разматрање.

Члан 21.

Комитет прелиминарно разматра предлог.

Уколико нађе да не постоје услови за вођење поступка за утврђивање одговорности за повреду Кодекса или постоји основ за неку другу врсту одговорности, обуставиће поступак решењем и о томе обавестити предлагача.

Уколико оцени да постоје услови за вођење поступка, Комитет предлог доставља лицу против кога је предлог поднет, у року од највише осам дана од дана утврђивања постојања услова за покретање поступка, и оставља му рок од осам дана од дана пријема предлога да се о предлогу изјасни.

По пријему изјашњења лица против кога је предлог поднет, односно истеку рока за изјашњење, Комитет заказује усмену расправу, на коју позива предлагача, лице против кога се поступак води и сведоке.

Расправу отвара председавајући Комитета, који проверава да ли су уредно позвана сва лица која треба да присуствују расправи и да ли су ова лица присутна.

Расправа се може одржати у одсуству предлагача и лица против кога се води поступак, уколико су уредно позвани, а нису оправдали своје одсуство.

Члан 22.

Расправа започиње наводима предлагача и лица против кога се поступак води, након чега се изводе докази (аслушање сведока, читање писмена, и др).

Председавајући Комитета се стара да се у поступку изнесу све чињенице и изведу сви докази од значаја за доношење одлуке.

Расправа се по правилу одржава на једном рочишту.

По окончању доказног поступка, Комитет доноси одлуку на основу утврђеног чињеничног стања, већином гласова.

Члан 23.

Ако у понашању лица против кога се поступак води нема елемената повреде Кодекса, Комитет доноси решење којом утврђује да повреда није учињена, те да се ово лице ослобађа одговорности.

Ако у понашању лица против кога се поступак води има елемената повреде Кодекса, Комитет разматра тежину повреде и, у односу на степен тежине повреде Кодекса, решењем оглашава то лице одговорним за учињену повреду и изриче му одговарајућу меру.

Комитет је дужан да у року од 30 дана изради решење и достави га подносиоцу предлога и лицу против кога је вођен поступак.

Решење садржи: увод, изреку, образложење и поуку о правном леку.

У поступку утврђивања одговорности за повреду Кодекса сваки учесник сноси своје трошкове.

Члан 24.

Подносилац предлога и лице против кога је поступак вођен могу изјавити жалбу против одлуке којом нису задовољни.

Жалба се подноси Управном одбору преко Комитета, у року од осам дана од дана достављања одлуке Комитета.

Неблаговремену и недозвољену жалбу Комитет одбацује решењем.

О жалбама против решења о одбацивању жалбе одлучује Управни одбор.

Благовремену и дозвољену жалбу Комитет доставља другој страни и оставља јој рок од пет дана да се о жалби изјасни.

Члан 25.

О жалби одлучује Управни одбор, без присуства чланова Комитета и без расправе.

Одлуку о жалби Управни одбор може донети и на електронској седници.

Неосновану жалбу Управни одбор одбија решењем.

Управни одбор усваја основану жалбу и доноси коначну одлуку о одговорности за повреду Кодекса.

У поступку поводом повреде Кодекса свака странка сноси своје трошкове.

Мере за повреде Кодекса

Члан 26.

У зависности од тежине повреде, околности под којима је повреда учињена, као и олакшавајућих и отежавајућих околности у сваком конкретном случају, Управни одбор може изрећи следеће мере:

- 1) писану опомену
- 2) јавну опомену
- 2) разрешење.

Мера разрешења се може изрећи само за теже повреде Кодекса из члана 16. став 2. Кодекса.

Члан 27.

О изреченим мерама за повреде Кодекса, Комитет води евиденцију.

У евиденцију о изреченим мерама уноси се име и презиме лица против кога је изречена мера, врста повреде Кодекса, изречена мера и датум доношења одлуке.

V ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 28.

Ступањем на снагу Кодекса престаје да важи Етички кодекс и правила понашања запослених у Националном акредитационом телу, чланова Комисије за акредитацију и проверу квалитета и рецензената од 28. августа 2018. године.

Члан 29.

Кодекс ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли.

Председник Управног одбора НАТ

Светислав Божић
академик Светислав Божић